

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisli se ne vračajo. — Račun pri pošt, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 17. decembra 1935.

Štev. 131.

Velike besede velikega moža

Silno preproste, zato pa tem bolj učinkovite in v srce segajoče so bile besede, s katerimi je oznanil predsednik — osvoboditelj Masaryk svojemu narodu, da se umakne iz javnega življenja. Pri tej priliki pa je kot ustanovitelj češkoslovaške republike in kot njen izvoljeni ter od vseh priznani predsednik tudi sporočil svojemu narodu svoje zadnje sporočilo in svoj zadnji opomin, kaj mora storiti narod, da bo njegova samostojnost za vedno ohranjena. »Države se očuvajo le z ideali, na katerih so bile zgrajene«, se glasi veliko sporočilo velikega Masaryka in to sporočilo je veljavno za Češkoslovaško in za vse države ter je prav posebno veljavno tudi za Jugoslavijo.

Kajti več ko enkrat je Masaryk posegel tudi v našo zgodovino, več ko enkrat je bil tudi naš učitelj in več ko enkrat smo spoznali, kako dobro smo storili, kadar smo poslušali njegove nauke. Zato nam mora biti njegovo zadnje sporočilo tem bolj dragoceno in naravnost sveto.

Države se očuvajo le z ideali, s katerimi so bile zgrajene. Če sploh za katero državo, potem je za Jugoslavijo jasno, da je nastala in da je zgrajena edino na sveti domovinski ljubezni svojih sinov in hčera, ki je bila tako velika, da je vzdržala tudi največje žrtve in tudi nepopisno trpljenje. Ta ljubezen jo je tudi očevala v vseh povojnih zablodah in dostikrat se je pripetilo, ko so nepričakovani težki dogodki do korenin pretresli vse naše javno življenje, da je tuji svet že napovedoval konec Jugoslavije, a je iz patriotizma porojena moralna sila jugoslovanskega naroda ovrgla vse te škodoželjne in zavistne prerokbe. In še po 9. oktobru, ko je bil ugrabljen jugoslovanskemu narodu njegov voditelj, ko je sovražni svet upal, da se bo sedaj čreda razbežala, ker je bil ubit njen pastir, se je zgodil ta čudež, da je jugoslovanski narod z elementarno silo svojega patriotizma razbil vse sovražne naklepe.

Še je sveža in nedotaknjena domovinska ljubezen jugoslovanskega naroda, toda priznati je treba tudi to, da je bila poslavljenja že tolikokrat na težko preizkušnjo, da mora tudi ona končno oslabeti. Kajti narod je ohranil to domovinsko ljubezen čisto in neomadeževano, ne pa tudi vsi njegovi voditelji. Le prepogosto smo videli, da je postala ta kupčijsko blago in da se je zlorabljala v sebične osebne namene. In od tod preli tudi vsa nevarnost.

Jugoslavija ne more obstati in vzdržati na svojem eksponiranem mestu, če ni vedno živ patriotizem njenega naroda. Kajti temelj Jugoslavije je porušen, če propade ta patriotizem. Delati za Jugoslavijo se pravi zato, pobijati vse, kar more škodovati temu patriotizmu. Zato je treba odpravljati energično in dosledno vse, kar ovira rast in napredek vsake jugoslovanske pokrajine, vsakega jugoslovanskega mesta in tudi slehernega Jugoslavana. Zato je izvedba resničnih samouprav ena osnovnih zahtev za obstoj Jugoslavije, zato so napake v javni upravi ono zlo, ki izpodkopuje patriotizem ljudi in s tem temelj Jugoslavije.

Tudi najmočnejši patriotizem mora omagati, če vidi dan za dnem, kako se nagruja zloraba nacionalne misli in kako se zapravlja državno premoženje. Ne radi strankarskih uspehov, temveč zaradi obstoja Jugoslavije je treba z naravnost kruto roko napraviti tem zlorabam konec.

Temelj Jugoslavije je njen patriotizem, ki pa je identičen s svobodoljubnostjo. Jugoslavija zato ne more živeti brez svobode, ker zanjo je svoboda zrak in element življenja.

Ta svoboda pa ni potrebna le slehernemu Jugoslavanu, temveč tudi vsaki jugoslovanski pokrajini in tudi jugoslovanskemu gospodarstvu, ki ga je treba že enkrat

oprositi vseh onih birokratičnih okovov, ki preprečujejo njegovo rast.

Države se očuvajo le z ideali, na katerih so bile zgrajene in če padejo ti ideali,

potem ne pomaga nobena sila in noben bajonet. Nikdar ne pozabimo tega velikega sporočila predsednika osvoboditelja Masaryka.

100 let človekoljubnega dela

Proslava stoletnice Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani

V več ko enem oziru moremo biti Slovenci ponosni na svoje Trgovsko bolniško in podporno društvo. Ni samo daleko najstarejša socialna institucija v vsej Jugoslaviji, temveč tudi vedno je bilo poslovanje društva na takšni višini, da more služiti za vzor vsem drugim podobnim institucijam. In kar je najvažnejše, more TBPD ob vstopu v drugo stoletje pokazati na prav tako velik, če še ne večji program svojih bodočih del, ko ob svoji ustanovitvi. Jasen dokaz, na kako silno zdravih in pravih temeljih je bilo ustanovljeno to društvo in kako zvesto je ostalo skozi vseh sto let tem svojim načelom. Zato pa bi tudi morali z vso pravico pričakovati, da se bodo udeležili proslave tega izrednega jubileja ne samo zastopniki vse naše javnosti, temveč predvsem oni, katerim je delovanje društva predvsem namenjeno. Zalibože pa moramo konstatirati, da je zadel predsednik Jelačin v črno, ko je v svojem govoru obžaloval, da se je baš ono članstvo društva, ki ima od njega največje koristi, udeležilo stanovskega zbora v mnogo prepričilem številu. Vendar pa moramo tudi poudariti, da so bile zato naše gospodarske in stanovske organizacije tem častneje zastopane, prav tako pa tudi vse naše oblasti, da je bila udeležba vseeno na slavnostnem zborovanju lepa in odlična.

Dvorana Trgovskega doma je bila za slavnostno zborovanje primerno okrašena, v ospredju pa je bila v počastitev spomina ustanovitelja društva Ferdinanda Schmidta razstavljena njegova slika.

Slavnostni govor je govoril predsednik društva Peter Klinar,

ki je uvodoma svojega vzorno prednašane govora dejal, da velja prva misel s slavnostnega zbora našemu mlademu kralju Petru, kateremu so vsi zborovalci zaklicali nato trikratni gromki: živio!

Iskrene pozdrave pa pošilja zbor tudi kr. namestništvu s princem Pavlom na čelu, vsej kr. vladji in zastopniku ministra za soc. politiko.

Nato je pozdravil vse zborovalce ter imenoma: pomočnika bana in njegovega zastopnika dr. Majena, zastopnika komandanta divizije generala Popadiča, rektora dr. Sameca, zastopnika nadškofa stolnega kanonika dr. Opeko, predsednika občine dr. Ravniharja, predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina, zaslužnega dolgoletnega predsednika bolniške blagajne dr. Plessa, predsednika Trgovskega društva Merkur dr. Windišerija, zastopnika Del. zbornice, tajnika Uratnika, predsednika Pokojniškega zavoda dr. Milavca, zastopnika SUZORA v Zagrebu dr. Bohinca, zastopnika Merkurja v Zagrebu podpredsednika Ivo Vukadinovića in Ante Gradaševića, zastopnika Beograjske trgovačke Omladine Radana in predsednika bolniške blagajne v Beogradu Antića, zastopnika OUZD dr. Kuhlja, zastopnika bolniške blagajne mestnih uslužbencev nar. posl. dr. Fuxa in Sterlekarja ter še druge zastopnike gospodarskih in stanovskih organizacij, med katerimi so bili posebno častno zastopani zastopniki ljubljanskega trgovstva s predsednikom Sossom na čelu.

Nato je podal predsednik Klinar pregledno sliko o zgodovini društva, ki jo podajamo tu le v glavnih obrisih, ker smo itak že obširno poročali o zgodovini in delovanju društva.

Trgovsko bolniško društvo je bilo ustanovljeno 13. decembra 1835 od trgovca

Ferdinanda Schmidta, kateremu v spomin je napisal naš Prešeren te lepe besede:

»Ni mi prijetno
nemško ime,
srčno pa ljubim
kranjsko srce.«

Društvo se je od vsega začetka lepo razvijalo, svojo prvo izpolnitev pa je dovršilo v l. 1870. pod ravnateljem Šupanom, ko se je uvedlo tudi pokojniško zavarovanje. Njegovo načelo je bilo, da se mora staro umakniti mlademu, da mora društvo iti z duhom časa in to je tudi oni veliki vzrok, da ni društvo nikdar okostelo in da je ob vstopu v 2. stoletje dela prav tako mlado in živo ko ob ustanovitvi.

Naš obrtni zakon v l. 1885. je postavil društvo pred nove naloge, ki jih je s pomočjo župana Grassellija tudi srečno izvedlo. Nato je opisal predsednik nadaljnji razvoj društva ter navedel vse one številne ljubljanske trgovce, ki so vneto podpirali društvo. Omenil je na kratko tudi dogodke v l. 1905. in 1906., ko so si Slovenci osvojili društvo. Opisal je na kratko delovanje društva po vojni in njegov boj za ohranitev samostojnosti. Podrobneje je opisal tudi poslovanje društva in njegove bolniške blagajne po l. 1922. Uspeh tega dela se najjasneje kaže v tem, da sta izdala društvo in blagajna v teh 12 letih za svoje članstvo nad 41 milijonov Din.

Spominjal se je vseh društvenih dobrotnikov in podpornikov ter ljubljanskih županov, ki so pomagali društvu ter obeh velikih dobrotnikov društva Terčka in Treuna, od katerih je prvi zapustil društvu 45.000, drugi pa 25.000 zlatih kron.

Zvesto izpolnjuje društveno geslo: vsi za enega, eden za vse, si je postavilo društvo tudi trden program za bodoče leto. Izpolniti hoče Šlajmerjev dom, ustanoviti okulistični, rentgenološki in porodniški oddelek ter povečati število postelj. Uvesti namerava zdravniško posvetovalnico za izbero poklica ter omogočiti otrokom zavarovancev letovanje ob morju in v gorskih krajih. Posebno pozornost pa bo posvetilo društvu zdravljenju raka in jetike. Iz daril je ustanovilo društvo fond za zdravljenje bolnih brezposelnih nameščencev. Vedno bo društvo na braniku socialnih ustanov in delalo na tem, da se naša socialna zakonodaja še izboljša. V želji, da bi iz ljubezni do bližnjega vzkliklo složno delo vseh za zboljšanje socialnega položaja, je zaključil predsednik Klinar svoj z velikim odobravanjem sprejeti govor.

Župan dr. Ravnihar

je nato čestital društvu v imenu Ljubljane, ki je ponosna na to, da je bila že pred 100 leti ustanovljena v njej prva socialna ustanova Jugoslavije. Da je bilo delo društva vedno uspešno, je posledica tega, ker je vse delo slonelo na treh zdravih načelih: na ljubezni do bližnjega, na solidarnosti in na samopomoči. Napačno se je vedno zanašati le na pomoč od države in drugih. Sam je treba zagrabit za delo in da je potem uspeh gotov, je društvo dokazalo, kateremu tudi zato ob stoletnici iskreno čestita.

Predsednik Zbornice Ivan Jelačin

Čast mi je in v veliko zadovoljstvo, da morem v imenu Zbornice izreči društvu čim najiskrenejše čestitke. In v zadoščenju mi je tudi, če se spominjam onih časov, ko so si slovenski trgovci priborili to društvo. Tudi to naj ne bo pozabljeno,

kako so stopili slovenski trgovci na plan, da je prišlo društvo v slovenske roke.

V novi državi so prišle za društvo tudi nove naloge. Potrebni so bili težki boji, da si je moglo društvo ohraniti svojo samostojnost. S hvaležnostjo se spominjamo dr. Gosarja, takratnega ministra za soc. politiko in Trgovačke Omladine v Beogradu, ki sta nam pomagala, da je društvo ohranilo svojo samostojnost. In dobro je bilo, da se je to doseglo, ker delovanje društva je bilo vseskozi uspešno. Trgovsko bolniško in podporno društvo je eklatanten primer, kako je dobro, če se pusti tudi lokalnim organizacijam prost razvoj in nemoteno delo. Obenem pa tudi dokaz, kako napačno so delali oni, ki so hoteli ta razvoj ovirati. Naša mlada država bi v svoji skrbi za socialni napredek prebivalstva dosegla še vse drugačne uspehe, če bi širokogrudno pustila, da se vse socialne ustanove prosto razvijajo, če bi jim dala čim več samouprave. (Živalno odobravanje.)

Govorim rad odkrito in zato naj bo povedano tudi to. Naši kolegi v Zagrebu so razvili svoj čas nekako konkurenčno borbo in začeli posegati tudi na naše ozemlje in hoteli uničiti samostojnost Trg. bolniškega in podpornega društva. Skupno s Srbijanci smo takrat branili svojo socialno ustanovo in ta sloga jo je tudi rešila. V enaki slogi pa bomo odbili tudi vsako podobno atako. (Tako je.)

Nad 7500 članov je, ki uživajo danes blagodatni Trg. bolniškega in podpornega društva. V dvorani pa vidimo le malo njih. Je to neka dekadenca, ki jo je treba grajati, ker prav in dobro bi bilo: če bi slišali o lepi zgodovini društva tudi oni, ki jim daje društvo toliko ugodnosti. Treba je zato to odsotnost članstva grajati in gledati, da se to nezanimanje neha.

Posebej je treba poudariti tudi eno veliko načelo, ki je bistveno pripomoglo, da je bilo društvo tako uspešno, in to načelo je: solidarnost čelov in nameščencev. To načelo mora in bo veljalo tudi v naprej, ker življenje je kompromis — in zato morata delati šef in nameščence roko v roki. (Odobravanje.)

Mašina je Slovenija v naši Jugoslaviji, ki smo jo pred in med vojno pričakovali in za katero smo se na Kongresnem trgu izrekli s solzami v očeh. Pa čeprav je majhna naša Slovenija, vendar hrani v sebi mnogo lepega in marsikatero dragoceno. In ena teh lepih stvari je tudi naše že sto let staro Trg. bolniško in podporno društvo, ki tudi zgovorno priča o velikem kulturnem in socialnem delu ter o visoki srčni kulturi, ki je bila vedno doma v Ljubljani.

V trdnem prepričanju, da bo tej vzvišeni nalogi ostalo društvo tudi v bodoče vedno zvesto, čestitam še enkrat društvu ob njegovem polno novih uspehov obetajočem vstopu v drugo stoletje. (Živalno odobravanje.)

Drugi pozdravni govori

Stolni kanonik dr. Opeka: Zadivljen nad krasno zgodovino Trg. bolniškega in podpornega društva čestitam v imenu škofa društvu iz srca, želeč mu za prihodnost obilnega božjega blagoslova.

Za Delavsko zbornico je čestital tajnik Uratnik, ki je zlasti poudaril, da je ostalo društvo vedno mlado, ker je hodilo vedno s časom. S svojim uspešnim delom pa je tudi dokazalo, da so diferenciacije v soc. zavarovanju potrebne. — Delavska zbornica čestita društvu in mu zagotavlja, da ga bo vedno podpirala.

Predsednik Pokojniškega zavoda dr. Milavec. Za vsako podjetje je potreben kapital. Živ kapital pa je zdrav in zadovoljen nameščencev. Veliki gospodarski pomen Trg. bolniškega in podpornega društva je, da skrbi s tako velikim uspehom za nameščence. Čestita društvu, ki je s svojim stoletnim obstojem dokazalo, da je ustanovljeno na zdravih temeljih. Še posebej pa mu čestita k lepi zamisli ustanovitve fonda za brezplačno zdravljenje brezposelnih nameščencev.

V imenu SUZORA je čestital dr. Bohinjec, ki je zlasti poudarjal, da je bilo poslovanje društva tako vzgledno, da more služiti vsem za vzor. Še naprej naj ostane društvo to, kar je danes, **avantgarda za zboljšanje delavskega zavarovanja.**

V imenu zdravniške zbornice čestita iskreno društvu dr. Meršol in zlasti h ustanovitvi njegovega sanatorija, ki zasluži vse priznanje.

Predsednik Združenja trgovcev v Ljubljani Karl Soss poudarja tesno zvezo, ki je vedno vezala Trg. bolniško in podporno društvo s stanovsko organizacijo ljubljanskega trgovstva, ki tudi skoraj istočasno praznujeta svoji stoletnici. Prevelik je pomen in prevelike so zasluge društva, da jih bilo mogoče opisati le v par besedah. Zato bi poudaril le eno dejstvo, da je društvo doseglo svoje lepe uspehe predvsem zaradi harmonije, ki je vedno vladala med obdajalci in delojemalci. Čestita društvu za iskreno željo, da bi ta harmonija vladala še nadalje v procvet društva in v korist naših socialnih institucij.

Podpredsednik zagrebškega »Merkurja« **Ivo Vukadinović** čestita društvu v imenu 12.000 članov »Merkurja«, ki je nastal šele 38 let kasneje ko TBPD. Njegovo delovanje je bilo nam v Zagrebu vedno v zgled. Naj bodo naše čestitke sprejete tako iskreno, kakor tudi k vam iskreno prihajajo.

Predsednik Obrtnega društva v Ljubljani Josip Rebek: Občudujemo napredek društva in samo obžalujemo, da v naših obrtniških vrstah nimamo podobnega društva. V imenu Obrtniškega društva čestita najiskreneje.

Za Beograjsko Trgovačko Omladino je spregovoril **Branko Radan.** Obžaluje, da se nihče od uprave ni mogel udeležiti proslave, ker je od nekdanj v Beograjski Trgovački Omladini običaj, da je 15. december posvečen spominu vseh številnih dobrotnikov društva. Člani uprave so zavezani, da ta dan posetijo grobe dobrotnikov društva in da se jih spomnijo v cerkvah. Zato ga je uprava pooblastila, da jo zastopa na današnjem slavnostnem zboru in da izreče v njenem imenu iskrene in bratske čestitke društvu.

Nato so čestitali Trgovskemu bolniškemu in podpornemu društvu številni zastopniki organizacij nameščencev, tako g. Zemljič v imenu Zveze zasebnih nameščencev, g. Melicer v imenu Pomočniškega zbora, zastopnik ljubljanske podružnice bančnih, trgovskih, zavarovalnih in industrijskih nameščencev, predsednik beograjske bolesničke blagajne Miodrag Antić, zastopnik celjskega pomočniškega zbora in drugi.

Vsem se je zahvalil za čestitke predsednik Peter Klinar ter nato zaključil lepo in zanosno slavnostno zborovanje.

Za rešitev naše lesne trgovine Zborovanje lesnih trgovcev in industrijcev v Mariboru

V soboto, dne 14. decembra je bilo v lovski sobi hotela Orla v Mariboru zborovanje predstavnikov, naše lesne industrije, trgovine in gospodnega gospodarstva, ki ga je sklicala Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Zlasti je bila zastopana Dravska dolina, za katero pomeni lesna trgovina življenjski problem. Na sestanku je zastopal **Zbornico za TOI** njen konzulent **Žagar**, navzočni pa so bili tudi poslanci **Miha Brenčič**, **Rudolf Pevec**, **Vinko Gornjak**, **Dobršek** in dr. **Ivan Jančič**. Združenje trgovcev v Mariboru je zastopal tajnik **Zidanšek**, Združenje trgovcev Maribor-okolica pa trgovec **Skerbinjek**.

Zborovanje je vodil predsednik Osrednje sekcije **Franjo Škrbec** iz Ljubljane. Po uvodnem pozdravu je podal zanimivo sliko položaja na inozemskih lesnih tržiščih. Iz njegovega referata posnemamo:

Kakšen je položaj na lesnem trgu

Italijanski trg nam je najprej vzela Rusija s svojim dumpingom, ki je vrgel ves naš eksport v krizo. Potem smo si ga s šestletnim neprestanim znižavanjem cen zopet pridobili, sedaj pa so nam ga zopet vzele sankcije. Italijanski trg je za naše lesno gospodarstvo daleko najvažnejši in nam ne bi mogla nobena druga inozemska država nuditi popolnega nadomestka za Italijo.

V Grčiji nam konkurirata Romunija in Rusija. Zlasti Romunija je nastopila z organizirano zunanjo trgovino, ki uživa poleg tega še vsjo podporo države, ki daje eksporterjem 25% premij, dočim si morajo naši trgovci organizirati prodajo z lastnimi močmi brez vsake podpore od države. Poleg tega nam plačujejo. Grki z boni, ki jih vnovčujejo banke v 15% odbitkom.

Francoski trg: Zavezniška in prijateljska država nam je udarila na les najvišjo carino in nam dala najnižji kontingent. Je tudi še vprašanje, če bi se izvoz v Francijo izplačal, četudi nam zniža carino. Vendar pa bi bilo pravično, če bi nam Francozi kot svojim zaveznikom nudili vsaj iste ugodnosti, kakor jih dajejo na primer Avstriji.

Angleške kolonije ne prihajajo za naš izvoz skoro v poštev, ker odzamejo le neznatne količine. Prav tako je neznaten eksport v Anglijo kljub vsem prizadevanjem z naše strani. Izvažamo nekaj pohištva in polfabrikatov, vendar ni stvar rentabilna.

Levanta: Naši trgovci so pokazali obžudovanja vredno prilagodljivost. Da lahko izvažajo zaboje v Jaffo, se zadovoljijo s plačilom v pomarančah. Polagoma si osvajamo nova tržišča.

V Holandsko in Belgijo izvažamo samo Slavonija svojo hrastovino, dočim za mehki les iz Slovenije ni interesa.

Nemčija: Za nas važen trg, ki ga še vse preveč podcenjujemo. Deloma nam ne dopuščajo politične in gospodarske razmere večjega razmaha, vendar bi se lahko na-

š izvozna trgovina tudi v danem okviru vse drugače razvijala. Nemci pač vstrajajo striktno na principu kompenzacij. Zatorej kupujemo v Nemčiji in bomo lahko tja tudi izvažali.

Španija: Naš novi poslanik v Madridu je zelo agilen. Odločilni krogi se sedaj trudijo, da bi nam odprli španski trg, vendar so uspehi majhni, ker kupijo Španci samo toliko, koliko nam prodajo. Uvažamo pa lahko iz Španije riž, tekstilne sirovine in južno sadje.

Nove trge si pridobiti ni lahko delo. Potrebno so zato dolgotrajne priprave in velike žrtve. Pogajanja naše delegacije za eksport v Francijo in Anglijo, da se nam na ta način nadomesti izpadek zaradi sankcij, najbrže ne bodo rodila nobenega uspeha. Od teh pogajanj lesni trgovci ne moremo pričakovati zboljšanja.

Švica uvažata nekaj lesa iz Kranjskega. Vendar se nahaja sama v veliki krizi in njena kupna moč pada.

Argentina: Buenos Aires je bil svoječasno glavni trg za bosanski les. Vendar vztrajajo sedaj tudi Argentinci na stališču; najprej kupi in potem prodaš in zaradi tega naš izvoz neprestano nazaduje. Vse izkušnje, ki smo jih dobili v zvezi z našo zunanjo trgovino, nam narekujejo nujno potrebo izpremembe naše trgovinske politike. Na vsak način je potrebna kontrola uvoza in uvedba načrtnega gospodarstva.

Treba pa je tudi organizirati naš notranji trg. Vidimo, kako uporabljajo naša mesta ogromne količine kokska, katerega producirajo plinarne iz inozemskega premoga, drva pa kmetom gnijejo in jih po najnižji ceni ne morejo prodati. V stavbarstvu se les po krivici zametuje. Poglejmo kulturne in napredne zapadne države, kjer se uporablja les v stavbarstvu v mnogo večji meri, mi pa hočemo imeti vse le iz betona in železa. V cestni gradnji se pri nas les sploh ne uporablja, dasi tvori enakovreden nadomestek za beton in asfalt. Naše mestne občine mečejo leto milijone za cementne in asfaltno ceste in vsa ta denar se steka v žep tujega kapitala, ki je lastnik naših cementnih tvornic, dočim bi se ta denar poznal pri naših lastnikih gozdov v čisto drugi obliki ter bi se zopet vrnil našemu gospodarstvu in državi, mesto da se sedaj izvažava v razkošna inozemska letovišča.

Zbornični konzulent Žagar

je pozdravil zborovalce v imenu Zbornice za TOI ter v daljših izjavah prikazal prizadevanje zbornice, da bi se življenjsko važni interesi našega lesnega gospodarstva primerno zaščitili. V to svrhu je treba nujno preorientirati našo zunanjo trgovinsko politiko; naša država danes samo še z Albanijo vztraja pri prežvelem principu »največjih ugodnosti«, dočim se povsod drugod zunanja trgovina usmerja v pravcu kontingentov.

Sankcije so položaj lesnega gospodarstva še poostriše. Uvedle so se brez vsakega zaslišanja gospodarskih trgov. Na-

ša delegacija jih je sprejela v Zenevi brez vsake rezerve, dačim si je celo Anglija, ki je vprašanje sankcij sprožila ter je na njih najbolj zainteresirana, izvzela iz njih petrolej. Glavni tajnik zbornice minister **Mohorič** je na vseh dosedanjih konferencah zastopal težnje lesne trgovine in industrije v Dravski banovini ter stavljal konkretne predloge za rešitev iz sedanjega obupnega položaja. Važno je vprašanje **kliranga z Italijo.** Naše terjatve, ki so jih Italijani blokiral, naj bi naša država zavarovala na italijanski imovini v naši državi. Delegacija zbornice je dalje zahtevala v smislu pakta o Društvu narodov primerno odškodnino za žrtve, katere so jim povzročile sankcije. Pogajanja v Parizu niso rodila pozitivnega uspeha. Lesne izvoznice je sedaj udarila že **Narodna banka**, ki je začela izplačevati klirinške terjatve po fiktivnem kurzu lire, ne pa po klirinškem, tako da dobivajo eksporterji za liro mesto **Din 355 samo Din 315.** Nasprotno pa obračunava Narodna banka importerjem liro po klirinškem kurzu. Zbornica je tozadevno že intervenirala, vendar zaenkrat še ni upanja, da bi se kurz dvignil. Naše lesno gospodarstvo pa je zaradi takega postopanja naše lastne Narodne banke izgubilo ne le ves dobiček, ki ga je imelo zadnje čase s trgovino z Italijo, ampak celo ves svoj obratni kapital, brez katerega ni mogoče delati. Položaj je tem resnejši, ker ima naše lesno gospodarstvo ves svoj obratni kapital v klirinških terjativah zamrznjen in se zato sedaj ne more ganiti.

Drugi govorniki

Kot naslednji govornik je nastopil tajnik lesnega odseka zveze industrijcev **Gorup**, ki je poudarjal, da nimajo v Beogradu smisla za naše lesno gospodarstvo. Zaradi tega so naši lesni industrijci v poklicali v življenje **Centralni odbor drvarskih industrij kraljevine Jugoslavije** v Beogradu, da bi na odločilnih mestih vzbudili več zanimanja in spoznanja. Zopet pa je prišla pri tem **Slovenija navzkriž z Zagrebom**, ki ima zaradi svojih velikih delniških družb čisto druge interese kakor slovenska lesna industrija, ki je v rokah malega človeka. Zahteva kontrolo uvoza in načrtno izvajanje kompenzacijske trgovine.

Inž. Lenarčič se je podrobno bavil s sankcijami in je izjavil, da se je delegacija lesnih industrijcev v Beogradu povedala, da se te ne raztezajo na les. Kljub temu so Italijani zaprli sami uvoz našega lesa, ker ga dobivajo dovolj iz Avstrije.

Za Zvezo delavcev lesne stroke je govoril tajnik **Brecej** ter opozarjal na nevarnost, da se bodo začeli obrati zapirati eden za drugim in da bo ostalo **60.000 v lesni stroki zaposlenih delavcev brez dela in kruha.** Gre v prvi vrsti za našega malega človeka, ki bo podlegel v boju z inozemskim velekaptalom.

Predsednik mariborske podružnice Kmetijske družbe dr. Kovačič je naglašal, da bo ravno naš kmet tisti, ki bo plačal račun sankcij. O vprašanju sankcij sta govorila še poslanca **Pevec** in **Brenčič**, inž. **Pahornik** je poročal za Jugoslovansko-ogorsko blagovno izmenjalno društvo, lesni trgovci **Böhm** se je bavil s vprašanjem valutnega osiguranja pri izvozu, lesni trgovci **Potočnik** iz Brezna pa je zahteval pospeševanje lesnega izvoza za Madjarsko in odstranitev vseh ovir za naš eksport. Za Dravsko dolino je izvoz na Madjarsko življenjskega pomena. Lesni trgovci **Lahovnik** iz Prevalj je govoril o davčnem vprašanju, **dr. Anton Sagadin** je razlagal namen nove organizacije dolžnikov v Dravski banovini, trgovec **Neudauer** iz Gor. Radgone pa je govoril o nepravilnosti pri kompenzacijah za izvoz naše orehovine. Končno se je sprejela obsežna resolucija, katere glavne misli objavimo prihodnjč.

Po prečitaniu resolucij so gg. **Gorup**, **Žagar** in inž. **Lenarčič** predlagali glede posameznih točk, da se dopolnijo, odnosno utemeljijo. G. **Žagar** pa je naravnost predlagal, da se točke glede odpisa dolga, ustavitve eksekucije, žigovanja bankovcev vrnejo odboru, da jih znova prouči. Vendar je bil ta predlog zavrnjen.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Politične vesti

V soboto dopoldne je kancelar dr. **Samal ob navzočnosti predsednika Masaryka**, njegove družine, predsednika vlade **dr. Hodže**, predsednika zbornice **Malypetra** in senata **dr. Soukupa** prečital **bradilo Masarykove ostavke.** Predsednik Masaryk pravi, da odstopa iz zdravstvenih razlogov, ker vidi, da njegove sile za njegov posel ne zadoščajo več. Opominja ves narod, da se vedno zaveda, da se očuva jo države le z ideali, na katerih so bile zgrajene. Potrebujemo dobro zunanjo politiko, v notranjosti pa pravičnost proti vsem državljanom brez ozira na njih narodnost. Priporoča za svojega naslednika **dr. Beneša**, s katerim je skupno deloval doma in v tujini in ki ga pozna.

Ko je kancelar Samal prebral to ostavko, je Masaryk potrdil, da je ostavka pravi izraz njegove volje. Predsednik vlade se je nato zahvalil Masaryku za njegovo delo v korist republike in dejal, da je najplemenitejši zakon čsl. republike zakon, ki se glasi: »**Tomaž G. Masaryk si je stekel zasluge za državo.**« S poudarkom je nato izjavil, da ga bo narod vedno ohranil v spominu kot **predsednika osvoboditelja.** Predsednik senata je nato izjavil, da nima ves narod nobene druge želje, kakor da bi mu bil ohranjen predsednik Masaryk bo skrajnih mej človeškega življenja kot njegov učitelj, svetovalec in voditelj.

Po kratkem razgovoru z zastopnik českoslovaškega naroda se je nato poslovil predsednik Masaryk od njih in se umaknil v svoje stanovanje. Predsednik vlade **dr. Hodža** je nato v predsedništvu vlade prečital ostavko predsednika Masaryka, nakar je bilo izdano službeno poročilo, da je **predsedniška oblast prešla do izvolitve novega predsednika na vlado.** Novega predsednika izvoli narodno predstavništvo v sredo dopoldne v dvorani kralja **Vladislava.** Poslednji akt predsednika Masaryka je bila velika amnestija, s katero se odpustajo delikti po zakonu o zaščiti države in tiskovni prestopki.

Turški zunanji minister Tevlik Ruždi bej je imel v Beogradu več sestankov z ministrskim predsednikom **Stojadinovićem.** Novinarjem je izjavil, da je njegov **pridobiv Beograd v zvezi z zenevskimi dogodki**, ki zahtevajo od držav Balkanske zveze popolno solidarnost. Jugoslavija in Turčija sta vedno za mir in kolektivno sodelovanje ter zvesto vdani ciljem Balkanske zveze.

Titulescu je na seji romunskega parlamenta ostro nastopil proti trditvam nekaterih opozicionalnih poslancev, kakor da bi Romunija sklenila z Rusijo vojaški dogovor in dovolila sovjetski vojski prehod skozi romunsko ozemlje. Nobena takšna pogodba ni bila sklenjena.

Ves italijanski tisk je začel ostro napadati kompromisni predlog, ki sta ga izdelala **Laval** in **Hoare.** Zlasti poudarjajo italijanski listi, da se Italija ne more pogajati z Etiopijo in da zahteva še naprej toliko ozemlja, da bosta obe italijanski koloniji Eritreje in Somalije združeni. Ni ti govora tudi ne more biti o tem, da bi Italija vrnila Etiopiji sveto mesto **Aksum.**

Odpor proti politiki angleškega zunanjega ministra Hoareja je v angleški javnosti vedno večji. Nekateri listi že pišejo o njegovi demisiiji in navajajo kot njegovega naslednika sira **Johna Simona.**

Kot mrtvorojeno dete označuje na splošno evropski tisk pariške predloge ter opozarja, da je popolnoma izključeno, da bi se mogla dobiti v Zvezi narodov večina za te predloge. Nasprotno je nad vse verjetno, da bo po Etiopiji tudi Zveza narodov te predloge odklonila.

Etiopske predstraže so severno od Makale napadle italijanske čete, ki so imele znatne izgube ter so se morale umakniti. Italijanski vojaki so na umiku požgali vse etiopske vasi.

Na bojišču vlada še vedno zatišje, kakor poroča maršal **Badoglio.** Iz Adis Abebe pa javljajo o uspešnih etiopskih napadih na italijanske transportne kolone živil in municije.

Novo špansko vlado je sestavil po dolgotrajnih pogajanjih **Portela Valladores**, ki ne pripada nobeni stranki. Poleg neodvisnih so zastopani v novi vladi še liberalni demokrati, progresisti, radikali in en regionalist. **Gil Robles** ni v novi vladi. Novi predsednik vlade je izjavil, da ima vsa pooblastila, da more parlament razpustiti, če ne bi mogla vlada z njim delati.

Denarstvo

Na beograjski borzi je bil, kakor pravi »Narodno blagostanje«, pretekli teden primeroma isti položaj kakor na praški borzi. Besisti so uporabljali vse mogoče argumente, da bi znižali tečaje papirjev in poceni kupili njim potrebne papirje. Govorili so, da je kriza vlade dr. Hodže neizogibna, da raste nezaposlenost, da zmanjšuje sladkorna industrija dividende ter da so tečaji sploh previsoki. Toda hosisti so vztrajali in z uspehom navajali, da je českoslovaška valuta v primeri z drugo zelo stabilna in da se popravila tudi položaj industrije in zunanje trgovine.

Podobno so skušali tudi besisti na beograjski borzi napeljati vodo na svoj mlin. Opozarjali so na nevarne posledice, ki morejo nastati zaradi afriške vojne, toda uspeha niso dosegli. Pred vojno škodo so morali kapitulirati in zopet se je izkazala vojna škoda kot najboljši spekulacijski papir. Kdor je kupil vojno škodo za 350 do 362 je mogel z njeno prodajo zaslužiti 3—12 točk pri komadu, kar je za ta kratki čas zelo lep zaslužek. Tečaj vojne škode pa so naravno vplivali tudi na vse druge papirje, ki so se odpočili. Edino Blair je napredoval, in sicer 7% od 71.37 na 72.25, 8% pa od 81.13 na 82. Ni izključeno, da naraste 7% Blair še na 80, ker ga je v prometu vedno manj.

Na tujih borzah so se naši papirji v razliki s predpreteklim tednom popravili, razen 5% posojila iz leta 1913. Tako so 4½% iz leta 1906. narasli od 107 na 117, 4½% iz leta 1910. od 102 na 107, 7% iz leta 1931. od 188 na 190 in 5% iz leta 1933. od 86.50 na 90.

Težke dneve pa je preživljal tečaj klirinške nakaznice za Berlin. Ponudba je bila stalno večja od povpraševanja, Narodna banka pa ni intervenirala. Tečaj je padel pod 14 Din, da so izgubili izvozniki že 20.7%. Šele sedaj je intervenirala Nar. banka in samo en dan kupila klirinških nakaznic za 200.000 mark.

Na svobodnem trgu tečaji padajo in je padel dolarski tečaj od 51—51½ na 50.80—51.20, švicarski frank od 16.55—16.60 na 16.45—16.55, francoski frank od 336—337½ na 335—337 itd.

Na zagrebški borzi italijanska lira ne nobira več. Narodna banka prevzema od izvoznikov lire po tečaju 276.59 + 28.5% prima, t. j. po 315 Din za 100 lir, uvoznikom pa zaračunava iste lire po tečaju 355.40 za 100 lir!

Promet z devizami

Čl. 8. in 17. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami se odpravita ter nadomestita z novimi. Čl. 8. se odsej glasi: Tujci morejo imeti v redu nastale terjatve v domači valuti (dinarjih) ali depoje v vrednostnih papirjih, s katerimi lahko razpolagajo v mejah deviznih določb samo pri denarnih zavodih, ki so pooblaščenji za poslovanje z devizami. Za prenos in uporabo, odnosno prodajo tujih terjatev v dinarjih in depojih vrednostnih papirjev, ki so last tujcev, je treba imeti posebno dovoljenje Narodne banke. To dovoljenje se more izdati za vsak posamezen primer ali pa na splošno v obliki navodil pooblaščenim zavodom. O stanju in izpremembah na teh računih tujcev in njihovih depojev vrednostnih papirjev morajo pooblaščenji zavodi redno poročati Narodni banki na način, ki ga ona predpiše.

Čl. 17. pa se glasi: Izvoz vrednostnih papirjev iz države je dovoljen samo na podlagi posebnih pooblastil finančnega ministra.

Obrtniški adresar

Ob priliki obrtniškega dne je izdal Glavni odbor za Obrtniški teden v Ljubljani Obrtniški adresar, ki se je v 60.000 izvodih brezplačno razdelil po vsej naši oblini. S tem je adresar dosegel tudi svoj glavni namen, da propagira naš dom in obrt in da opozori slovensko javnost na izdelke slovenskih obrtnikov. Adresar je zelo pregledno sestavljen po strokah, da more takoj vsak interesent dobiti naslov obrtnika, ki ga potrebuje. Poleg tega pa podaja adresar tudi kratek pregled o stanju vsake obrtniške stroke ter daje tudi koristna navodila, kako bi bilo mogoče povečati odjem v vsaki stroki. — Vupuj domače blago! je klic, ki doni s prepričujočo silo iz adresarja in upamo, da bo slovenska javnost ta klic v polni meri upoštevala. Kajti temelj narodnega blagostanja je krepak rokodelski stan.

Naš upravni aparat je prevelik

434.972 nameščencev in upokojujencev prejema letno 7104 milijone Din

V proračunskem l. 1933./34. je bilo vseh državnih nameščencev civilnega reda 270 tisoč 130, za 20.393 več ko leto dni prej. Čeprav se je vedno poudarjalo, da so vsa mesta zasedena in da se je uvedla največja štednja, se je vendar povečalo število drž. nameščencev le v enem letu za več ko 20.000.

Skupno je bilo javnih nameščencev v Jugoslaviji l. 1933./34. (v prvem stolpcu število nameščencev, v drugem pa njih plače v milijonih Din):

drž. nameščencev	207.130	4.932,2
drž. upokojujencev	60.402	1.020,6
banovinskih nameščencev	11.878	176,9
občinskih (mestnih) nam.	18.550	309,8
občinskih (vaških) nam.	66.224	561,3
invalidov	70.788	103,4
skupno	434.972	7.104,2

Če odštejemo invalide, ki itak malo veljajo, potem nas vsa javna uprava velja 7 milijonov, to je sedem desetlin vsega drž. proračuna in eno četrtino vsega narodnega letnega dohodka. To se pravi, da gre od vsakih 100 Din, ki jih kdo zasluži, 25 Din za javno upravo. Da je to mnogo preveč,

Lavoslav Schwentner — 70 letnik

V nedeljo je praznoval svojo sedemdesetletnico Lavoslav Schwentner, eden najstarejših slovenskih knjigarjev in največji slovenski zasebni založnik v Ljubljani.

Popolnoma v rokah Nemecev je bil v Ljubljani knjigarni trg, ko je odprl leta 1898. pod Narodno kavarno svojo knjigarno Lavoslav Schwentner, ki se je takrat preselil iz Brezje, kjer je l. 1888. odprl svojo knjigarno. Z otvoritvijo Schwentnerjeve trgovine, ki je po svoji lepi in moderni opremitvi daleč prekašala takratne nemške, čeprav bolj bogato založene knjigarne, je bila mahoma izvedena osamosvojitve slovenske trgovine tudi glede knjigarništvu. — Nova postojanka nekdanje nemške Ljubljane je bila zavzeta in ugodne posledice te zmage so se takoj pokazale še na drugem polju.

Lavoslav Schwentner je namreč začel tudi zalagati slovenske knjige. Naša moderna je dobila v Schwentnerju svojega založnika in skoraj vsak mesec se je v njegovih izložbah pojavila nova slovenska knjiga. Kot prva je izšla Župančičeva »Čaša opojnosti«, nato so sledila dela Cankarja, Aškercu, Milčinskega, Šorlija, Murnika, zbrani spisi Kersnika, Trdine, Murna, Ketteja itd. Poleg tega je izdal celo vrsto mladinskih knjig, med njimi dela, ki so bila tako razkošno opremljena, kakor jih pred tem nismo nikdar doživeli. Posebno

je jasno in v tem je tudi vzrok, da je davčno breme vedno težje.

Ko to ugotovljamo, moramo takoj naglasiti, da nikakor nečemo reči, da bi bili javni nameščenci predobro plačani, temveč hočemo poudariti le to, da je pri nas upravni aparat prevelik. Pri nas se mnogo preveč piše in mnogo preveč pisari, da se vrh vseh davkov delajo ljudem še zaradi teh pisarij nepotrebni stroški.

A tudi ne dela se povsod enako. Po nekaterih uradih so ljudje kar preobremenjeni s posli (sodnija), drugod pa morajo delo iskati, da opravičijo svoj obstoj. V mnogih uradih leži vse delo le na nekaterih posameznikih, ki pa so vrhu tega slabo plačani, dočim se drugi sprehajajo. Znano je tudi to, da nekateri prihajajo v urad le prvega po plače.

Za naše obubožano gospodarstvo je naš upravni aparat predrag. Vse poslovanje je treba poenostaviti, nastaviti le toliko ljudi, kolikor je treba in te dobro plačati.

Na vsak način postaja reforma naše uprave vedno bolj nujna, ker pretirano draga uprava uničuje naše gospodarstvo, ki ne zasluži toliko, da bi moglo četrtino vseh svojih dohodkov izdati za upravo.

zaslugo za naš glasheni razvoj si je pridobil Schwentner z izdajanjem »Novih akordov«.

Eden najlepših razmahov mlade slovenske književnosti je tako neločljivo zvezan z imenom založnika Lavoslava Schwentnerja in zato se njegove 70letnice spominjajo vsi Slovenci z največjo hvaležnostjo.

Na mnoga leta!

Nemški klirinški dolg se je znižal

Po zadnjem izkazu Narodne banke se je saldo nemškega klirinškega dolga znižal za 26 na 367 milijonov Din, v glavnem zaradi uvedbe privatnih kompenzacij in klirinških nakaznic. Zaradi velikega salda je začel pretekli teden tečaj klirinških nakaznic popuščati in je padla kompenzacijska marka pod 14 Din. Intervencija Narodne banke pa je tečaj marke rešila. Na izplačila iz Nemčije je še vedno treba čakati pol leta.

Stanje italijanskega kliringa je ostalo v glavnem neizpremenjeno in znaša naš saldo 184 milijonov Din. Zadnje izplačilo je bilo z dne 9. avgusta.

V kliringu z Bolgarsko znaša naš saldo 890.000 Din in je treba čakati na plačilo 91 dni. Turški dolg znaša 0.84 milijona Din in je treba čakati na plačilo 22 dni.

V kliringu z Romunijo pa smo postali pasivni in dolgujemo sedaj Romuniji 7,8 milijona lir.

Doma in po svetu

Nov ljubljanski občinski svet je bil imenovan s kraljevim ukazom. Za župana je imenovan odvetnik dr. Adlešič, za podžupana pa odvetnik dr. Ravnihar. Med 54 obč. svetniki so imenovani tudi Karl Soss, predsednik združenja, ravnatelj TPD Anton Gersinič, industrialec Rado Hribar, ravnatelj Peter Klinar, prof. E. Jarc, odvetnik dr. Ažman, odvetnik dr. Korun, trg. poslodovja Ivan Kralj, ravnatelj banke »Slavije« dr. Majec, pleskar Malgaj, ključavničar Martinčič, trgovec na Selu Oražem, gostilničar Usenk in drugi.

Prvi jugoslovanski poslanik v Madridu Pelivanović je izročil predsedniku španske republike Zamori svoja poverljiva pisma.

Jugoslovanska trgovinska delegacija se je vrnila iz Pariza. Pogajanja s francosko vlado radi kompenzacij naši izvozni trgovini za izgubljeni italijanski trg so se razbila.

Med Dansko in našo državo je bila podpisana pogodba o pomiritvi, arbitraži in sodni ureditvi vseh morebitnih sporov.

Pri občinskih volitvah na Ježici, za katere je vladalo v vsej naši javnosti veliko zanimanje, je dobila lista JRZ z nosilcem Francom Severjem od 683 oddanih 547 glasov, nasprotna lista združene opozicije pa 136 glasov. Vseh volilnih upravičencev je bilo 956.

Dr. Tomaž Romih, bivši ravnatelj meščanske šole v Krškem, ki si je pridobil s svojim vestnim in zvestim narodnim delom tudi za naše gospodarstvo velikih zaslug, je umrl v starosti 82 let v Krškem. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Ernest Kohler, višji davčni upravitelj v pok. in tajnik Združenja trgovcev za sodno okraja Ribnica in Vel. Lašče, je umrl dne 13. decembra zadet od kapi v Ribnici. Požrtvovalnega in marljivega ter skrajno vestnega uradnika ohrani vse trgovstvo združenja v hvaležnem spominu.

Začudenje trgovcev v Splitu se bo pritožilo, ker ni imenovan v novo ravnateljstvo OUZD v Splitu noben trgovec, čeprav sta zbornica in združenje predložila kandidate, ki naj bi bili imenovani.

Ministrstvo za socialno politiko je pripravilo za prehrano prebivalstva Vrbaske banovine 200 vagonov žita.

Tekstilna tvornica Zelenka & Co. v Mariboru sporoča, da se je prenehalo v njej z delom samo radi čiščenja parnega kotla ter se je zato že ves november delalo z nadurami, da delavci niso nič izgubili na zaslužku. Sedanja začasna ustavitve obratovanja se je izvršila v sporazumu z delavstvom.

Zagrebska policija je aretirala odvetnika dr. Ivica Arka, barona Gizyja, soprogo bivšega vel. župana Horvata in nekega sollicitatorja zaradi spleparij s hranilnimi knjižicami. Skupno so bili ljudje oškodovani zaradi teh povenverb za 1 milijon Din. Sorodniki dr. Arka so izjavili, da poravnajo vso škodo.

Subotički odvetnik dr. Andrija Biro je bil zaradi povenverbe 35.000 Din obsojen na 2 leti robije in na izgubo vseh državljanških pravic.

Po italijanskih vesteh so šle skozi Sueski prekop te dni velikanske množine orožja, namenjene za Etiopijo. Tudi veliko bombnih letal je bilo poslanih v Etiopijo.

Etiopska vlada je odločno protestirala pri Zvezi narodov proti Laval-Hoareovemu predlogu in izjavila, da se bo z vsemi silami uprla takšni rešitvi konflikta z Italijo. Nadalje je etiopska vlada zahtevala sklicanje skupščine Zveze narodov, ki naj odloča o konfliktu.

Grofa Ciana svojega zeta, je odpoklical Mussolini s fronte v ministrstvo.

Uporaba čaja je v nemških bolnišnicah prepovedana. Mesto čaja se bo kuhala neka nemška rastlina.

Od 3—5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateliev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vani vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA

(prej Kranjska hranilnica)

KLIJEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIJARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Razglas.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglašuje po členu 11. naredbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928, št. 14402/III., o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju legitimacij za trgovske potnike (Uradni list z dne 24. avgusta 1928, št. 289/81, da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev in sicer od 1. julija 1935 do 30. septembra 1935 naslednje nove legitimacije:

- 271. Weiss Hinko, Zagreb — »Petovci« d. d., usnjarska industrija, Breg pri Ptuj.
272. Nikolič Radomir, Beograd — Franc Wozchnagg in sinovi d. d., tovarna usnja, Soštanj.
273. Klarič Miha, Nova sela — Friderik Schauer, krojaštvo (razpečavanje krojnega kota), Kočevje.
274. Sadar Vinko, Ljubljana — Franz Henrik, izdelovanje nogavic in pletenin, Ljubljana.
275. Stepičnik Josip, Maribor — »Jadrane«, industrija perila, Dolnja Lendava.
276. Pongrač Janko, Gaberje pri Celju — A. Westen, d. d., tovarna emajlirane, pocinkane, brušene in pokositrane posode, Celje.
277. Herbst Beti, Stepanja vas — Fran Voršič, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
278. Schlosser Minka, Moste pri Ljubljani — Fran Voršič, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
279. Vitas Ljudevit, Zagreb — Tvornice Zlatorog, tovarne mila, sveč, sode, pralnih praškov in toliščenih izdelkov, Maribor.
280. Kraigher Avgust, Kranj — »Ika« družba z o. z., mehanična tovarna pletenin, nogavic in trikotarje, Kranj.
281. Grünberger Leopold, Celje — Knez & Paechiaffo, tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.
282. Romih Ivan, Kos, Mitrovica — Brata Naglič d. z o. z., izdelovalnica in eksport čevljev, Ziri.
283. Omerza Josip, Ljubljana — Inž. Franc Lavrič, trgovina s pisalnimi stroji, Ljubljana.
284. Djukič Stevanov Jovo, Bujanovac — Inž. Franc Lavrič, trgovina s pisalnimi stroji, Ljubljana.
285. Gröger Kurt, Celje-Gaberje — A. Westen d. d., tovarna emajlirane, pocinkane, brušene in pokositrane posode, Celje.
286. Lukež Viljem, Ljubljana — Vurnik Minka, strojno platilstvo, Bied.
287. Majnik Maks, Beograd — Gantar Anton, čevljarstvo, Ziri.
288. Lederer Bećirih, Beograd — J. Razboršek, tovarna čevljev, Tržič.
289. Janežič Peter, Ljubljana — Maks Jeras, trgovina z mešanim blagom in glavno zastopstvo tvornice čokolade Adolf Zavrtnik, Ljubljana.
290. Homan Ivan, Stara Loka — »Sora« družba z o. z., ročno čevljarstvo, Ziri.
291. Demšar Franc, Zatrebnik — »Sora« družba z o. z., ročno čevljarstvo, Ziri.
292. Hubermann Franjo, Subotica — Friderik Schauer, krojaštvo (razpečavanje krojnega kota), Kočevje.
293. Podkrajšek Herman, Ljubljana VII — Jugoslov tovarna za izdelovanje dr. Oetkerjevega pecilnega praška d. z o. z., izdelovanje pecilnega praška, Maribor.
294. Smole Albert, Solin pri Splitu — Brata Naglič, izdelovanje in eksport čevljev, Ziri.
295. Krepel Vilibald, Ljubljana — Teršan Minka, trgovina z galanterijo in usnjatimi izdelki, Ljubljana.
296. Pomorišac Cedomir, Mostar — »Unio« družba z o. z., tovarna kemično tehničnih izdelkov, Maribor.
297. Scherag Franc, Ruše — »Aga-Ruše« d. d., tovarne acilena in oksigena, Ruše.
298. Löwy Sandor, Koprivnica — Zdravilišče Slatina Radenci, pridobivanje in razpečavanje mineralne vode, Slatina Radenci.
299. Jeršan Miroslav, Ljubljana — »Motoroil« družba z o. z., trgovina z mineralnimi olji in specialnimi avtopredmeti, Maribor.
300. Nuss Pavle, Novi Sad — »Unio« družba z o. z., tovarna kem. tehničnih izdelkov, Maribor.
301. Zupan Gotthard, Vir — Tiskarna »Kolektor«, Albin Pogačnik, akcidenčna tiskarna, Stražišče pri Kranju.
302. Zlokarnik Josip, Stepanja vas — Thoma Karl, tovarna svilenih izdelkov, Maribor.
303. Weber Carlo, Zg. Siska — Oskar Klein, trgovska agentura, Ljubljana.
304. Ritošek Mici, Lava — Cotič Rudolf, kozmetični laboratorij, Ljubljana.
305. Bergler Josip, Domžale — Tovarne klobukov in slamnikov Ladstätter, Kurtzthaler, Oberwalder d. z o. z., tovarne klobukov in slamnikov, Domžale.

- 306. Pfeifer Ivan, Celje — »Persil« družba z o. z., industrija kemičnih izdelkov za pranje in čiščenje, Celje.
307. Lalič Vladimir, Zagreb — Jazbec Ivan, čevljarstvo, Sebenje.
308. Popović Milutin, Split — Tvornice Zlatorog, tovarne mila, sveč, sode, pralnih praškov in toliščenih izdelkov, Maribor.
309. Eltkovsky Jurij, Polzela — »Polzela« družba z o. z., tovarna pletenin, Polzela.
310. Smerdu Franc, Ljubljana — Meden Viktor, veletrgovina, Ljubljana.
311. Feizer Avgust, Osijek — Valentin Stampach & Co., trgovina z lesom in parna žaga, Maribor.
312. Ladstätter Oton, Domžale — Tovarne klobukov in slamnikov Ladstätter, Kurtzthaler, Oberwalder dr. z o. z., tovarne klobukov in slamnikov, Domžale.
313. Glavač Alojzij, Moste pri Ljubljani — Franc Grašič, izdelovanje čevljev, Kranj.
314. Lakenbach Josip, Zagreb — »Aurea« d. z o. z., tvornica zlate, srebrne in briljantne robe, Celje.
315. Temlin Stefan, Mur. Sobota — Janez Cvetič, tvornica perila, Murska Sobota.
316. Oražem Ivan, Mali Mengeš — Slamnikarska in klobučarska zadruga r. z o. z., tovarna slamnikov in klobukov, Mengeš.
317. Podboršek Franc, Loka pri Mengšu — Slamnikarska in klobučarska zadruga r. z o. z., tovarna slamnikov in klobukov, Mengeš.
318. Manojlovič Miloš, Novi Sad — »Unio« dr. z o. z., tovarna kem. tehničnih izdelkov, Maribor.
319. Münih Engelbert, Celje — Celjska mlarna d. z o. z., tovarna mila, Celje.
320. Pečovnik Stanko, Maribor — Majdič Peter »Merkur« d. z o. z., veletrgovina z železino, Celje.
321. Pačirski Sina, Novi Sad — Abačič Kajetan, tovarna kos, srpov in drugega poljedelskega orodja, Tržič.
322. Roseher Ervin, Maribor — Jugoslov. tovarna za izdelovanje Dr. Oetkerjevega pecilnega praška družba z o. z., izdelovalnica pecilnega praška, Maribor.
323. Primožič Slavko, Ljubljana VII — Anton Ogorevc, izdelovanje usnjatih galanterijskih predmetov, Ljubljana.
324. Kmetič Josip, Maribor — Foto-Kompanija d. z o. z., tovarna fotografičnih kartonov in drugih kartonaž, Maribor.
325. Turk Franc, Maribor — Foto-Kompanija d. z o. z., tovarna fotografičnih kartonov in drugih kartonaž, Maribor.
326. Pleunik Jože, D. M. v Polju — Stramšak Frančiška, prodaja praška »Hamad« za pokončavanje škodljivih mrčes, D. M. v Polju.
327. Ilc Anton, Ljubljana — Jakovac Jure, izdelovanje kipecev iz mavca, Ljubljana.
328. Vale Edvard, Soštanj — Vale Valburga, trgovina z mešanim blagom, Dražmirje.
329. Klanjšček Joško, Ljubljana — Franc Wozchnagg in sinovi d. d., tovarna usnja, Soštanj.
330. Lenard Josip, Vel. Kikinda — Anton Cerne, gravirstvo, Ljubljana.
331. Hreško Ludvik, Mur. Sobota — Janez Cvetič, tvornica perila, Mur. Sobota.
332. Drey Ivan, Smartno ob Paki — Joško Povh, tovarna perila, Novo mesto.
333. Teršinar Joško, Ljubljana — Ing. Lavrič Franc, trgovina s pisalnimi stroji, Ljubljana.
334. Karer Rudolf, Ljubljana — Franc Grašič, izdelovanje čevljev, Kranj.
335. Oblak Ivan, Dobračeva — »Sora« družba z o. z., ročno čevljarstvo, Ziri.
336. Kocmut Janko, St. Vid nad Ljubljano — Anton Ješe, izdelovalnica čevljev, Tržič.
337. Vidovič Franc, Ljubljana — Pleško Ljudmila »Promet«, trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
338. Piršič Anton, Ljubljana — Pleško Ljudmila »Promet«, trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
339. Dolinar Ivanka, Ljubljana — Pleško Ljudmila »Promet«, trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
340. Vrenk Franc, Ljubljana — Ant. Krisper, Coloniale, trgovina s specerijskim, kolonialnim blagom in deželnimi pridelki, Ljubljana.
341. Wolf Mihajlo, Petrovgrad — »Elka« Kudiš Leo, tekstilna tovarna, Celje.
342. Horvat Karol, Središče ob Dravi — Ornik L., trgovina z manufakturo, kožuhovino, galanterijo, kratko robo in urami, Maribor.
343. Beganović Mohamed, Ljubljana — Jure Jakovac, izdelovanje kipecev iz mavca, Ljubljana.
344. Šoper Rudolf, Brnica — Rozi Šoper, trgovina z mešanim blagom, Brnica, občina Dol pri Hrastniku.
345. Senitza Maks, Celje — Paechiaffo & Co., tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.

- 346. Govekar Vinko, Ziri — Postolarska zadruga r. z o. z., čevljarstvo, Ziri.
347. Skrbec Lea, Ljubljana — Pleško Ljudmila »Promet«, trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
348. Bogataj Ivan, Moste — Pleško Ljudmila »Promet«, trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
349. Furer Anton, Ljubljana — Fran Voršič, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
350. Andrešek Martin, Križevci pri Ljutomeru — Ed. Suppanz, trgovina z deželnimi pridelki, Pristava.
351. Reje Matija, Moste — Pleško Ljudmila »Promet«, trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
352. Tory Rihard, Ljubljana — »Jugočeška« Jugoslovansko-češka tekstilna industrija Kranj.
353. Valentin Izidor, Moste pri Ljubljani — Prometni zavod za premog., veletrgovina s premogom, Ljubljana.
354. Skrabar Vladimir, Stožice — Prometni zavod za premog d. d., veletrgovina s premogom, Ljubljana.
355. Urek Franc, Ljubljana — Golob & Ko., lastnik: Ivan Rozman, tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana-Vič.
356. Amon Mirko, Ljubljana — J. Schumi nasl. D. & E. Hribar, tovarna bonbonov in peciva, Ljubljana.
357. Todor Josip, Sušak — Ivan Samec, trgovina z galanterijo in norimberškim blagom, Ljubljana.
V Ljubljani, dne 9. decembra 1935.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Predsednik: Ivan Jelačin s. r. Tajnik: Ivan Mohorič s. r.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z manufakturo Josipa Snoja, v Ljubljani, Prešernova ulica 2. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik zasebni uradnik Ivo Trebar. Narok za sklepanje poravnave dne 24. januarja ob 9. rok za oglasitev do 19. januarja.

Končano je poravnalno postopanje Edvarda Dittricha, instalaterja v Murski Soboti.

Potrjena je poravnava, ki jo sklenil trgovec Kv. Ter Vincene v Zalcu s svojimi upniki. Plača 50 odstotno kvoto v 15 enakih mesečnih obrokih.

Dobave-licitacije

Pri Upravi policije Cetine bo dne 20. decembra ofertalna licitacija za dobavo obleke za policijsko strazo.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 21. decembra ponudbe za dobavo 30 m medenih cevi, do dne 22. t. m. glede dobave volnenega ripsa in volnene vrvice, do dne 23. t. m. za dobavo 100 kg železnih vijakov, kavčukove cevi in laka za železo ter rezervnih delov za magnet.

Komanda pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi celon-laka; do 23. decembra o dobavi raznih barv, terpentinovog olja, krede, cinkovega belila itd. ter do dne 28. decembra o dobavi motorja generatorja, armiranega kabla, zaglavk in spojk razne bakrene in povosčene žice, patron, 10 električnih zvoncev in raznega drugega materiala.

Uprava I. oddelka Vojno-tehničnega Zavoda v Sarajevu sprejema do 23. decembra ponudbe o dobavi 3.075 kg železa in 1.330 kilogramov jekla v raznih dimenzijah; do 27. decembra o dobavi grafitnih loncev in do 28. decembra o dobavi 20.000 kg koksa.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 26. decembra ponudbe o dobavi 200 bakrenih obrocev in 10.000 kg ovsa.

Gradbeno odeljenje Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 20. decembra ponudbe o dobavi 5.000 kom. growerjevih obročkov.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 26. decembra ponudbe o dobavi 800 kg strojnega, 200 kg cilindrskega, 400 kg vulkanskega olja, 300 kg olja za mazanje žične

vrvi, 300 kg kolomasti in 35.000 m okrajkov za čolne.

Licitacije:

V intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo dne 20. decembra ofertna licitacija za nabavo 41.000 kg svinjske masti in 10.000 kg jedilnega olja.

V pisarni referenta inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo dne 3. januarja ofertna licitacija za oddajo popravila na objektu za premog v vijašnici Kralja Petra II. v Skofji Loki.

V tehničnem odeljenju Kraljevske banke uprave Vrbanke banovine Banja Luka bo dne 3. januarja ofertna licitacija za oddajo popravila državne poti Banja Luka — Bos. Gradiška.

V pisarni strojnega odeljenja Direkcije pomorskega saobračaja v Splitu bo dne 3. januarja 1936 ofertna licitacija za nabavo raznih barv.

Pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani bo dne 3. januarja 1936 prvi pismeni natečaj za oddajo zakupa kolodvorske restavracije na stanici Čakovec v triletni zakup.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Obrtniški koledar za l. 1936

Kakor druga leta, tako je tudi letos izdalo Obrtniško društvo v Ljubljani svoj splošno priljubljeni obrtniški koledar, ki je doživel z letošnjim že petnajsti letnik. Zopet nudi koledar polno zanimivega in poučnega gradiva, da je pravi priročnik za obrtnika. Obenem pa se lepo dopolnjuje s prejšnjimi koledarčki, da tvorijo vsi petnajsti letniki lepo celoto. Poleg običajnega in bogatega koledarskega gradiva ima koledar tudi mnogo drugega koristnega gradiva. Tako poroča o sestavi obrtniških davčnih in reklamacijskih odborov, najvažnejših določilih glede pridobitve ter o načinu sestavljanja davčnih prošelj in pritožb, o zastaranju pravic, o omaričah za prvo pomoč, o dimnikarskih predpisih, o politiranju in luženju lesa ter prinaša še celo vrsto drugih praktičnih nasvetov. Tako bodo zlasti dobrodošli praktični migljaji za obrtnike. Koledarček ima tudi vse potrebne podatke o poštinih pristojbinah, o železniških tarifah ter mnogo drugih praktičnih podatkov, da je v resnici zanesljiv in dober priročnik za vsakega obrtnika. Oprema koledarčka je odlična, oblika priročna, da tudi v tem pogledu popolnoma streza. Priporočamo zato »Obrtniški koledar« vsem obrtnikom kar najtopleje.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 18. dec. 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, objava spreda — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Otroška ura (Zdravko Omerza) — 18.20 XI. zvočna slika iz burkastega življenja lutke — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.30 Izreden koncert (prenos z Dunaja) — 21.45 Plošče — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Citre solo (Mezgo-lits Emil) —

Četrtek, dne 19. dec. 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, objava spreda, Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Francoska glasba (radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nac. ura — 20.00 II. ura francoske glasbe — 21.00 Obisk pri Levu Nikolajeviču Tolstoju (Radivoj Peterlin-Petruska) — 21.20 Breda Šček: Cez Pohorje sinje... Besedilo napisal dr. Ivo I. Rudolf, 8 samospjevov poje Jože Rus, operni tenorist, pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Radijski jazz —

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52 Lastna knjigovoznica